

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ Θ'

ΣΑΒΒΑΤΟΝ 28 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1931

ΑΡΙΘ. 48

Η ΠΑΡΑΔΟΞΟΣ ΑΝΤΙΝΟΜΙΑ

Και ἡ μᾶλλον ἐπιπολαία φιλοσοφία ἐπὶ τῆς σημερινῆς τῆς ἀνθρωπότητος καταστάσεως διαπιστοῖ δύο κύρια γεγονότα δεσπόζοντά τῆς συγχρόνου ζωῆς: τὴν μεγίστην προόδον τῆς ἐπιστήμης καὶ μίαν πρωτοφανῆ ἀκμὴν κρίσεως. Τὰ γεγονότα δὲ ταῦτα προκύπτουσιν εἰς τὴν ἀντίληψιν πάντων οὐ μόνον ὡς παράλληλοι πραγματικότητες, ἀλλὰ καὶ ὡς κατ' εὐθείαν ἀνάλογοι πρὸς ἀλλήλας: Τὸ μέγιστον τῆς κρίσεως ἀντιστοιχεῖ ἀκριβῶς πρὸς τὴν μεγίστην τῆς προόδου ἀκμὴν.

Ὅτι ἡ πρόοδος τῆς γνώσεως, ἡ ἐπιστημονικὴ πρόοδος, ἐσημείωσεν εἰς τὴν ἐποχὴν μας ἄλλατα ἄνευ προηγουμένου, ἐπιτρέποντα τὴν ἀπὸ τοῦδε προσδοκίαν καὶ τῶν μᾶλλον, τέως, ἀπιθάνων ἐπιτευγμάτων τῆς ἀνθρωπίνης διανοίας, ἀποτελεῖ κοινὴν πλέον σήμερον ἐντύπωσιν. Ἡ ἀνακάλυψις τοῦ ραδίου καὶ αἱ μηχανικαὶ πρόοδοι, — μόνον ταῦτα, ἤρχεσαν νὰ ἐπιφέρωσιν ἀνασιτάτωσιν τοιαύτην εἰς τὴν ζωὴν, ὥστε νὰ δύναται λεχθῆ ὅτι εὕρισκόμεθα πρὸ ἀνακαλύψεως νέου κόσμου καὶ ὅτι ὁ τέως ἀπαθῶς καὶ ἀδιαφόρως θεωρούμενος ὑπὸ τοῦ ἀνθρώπου ὑλικὸς κόσμος ἀποτελεῖ θησαυρὸν δυνάμεων ἀνυπολογίστων, ἀνεξάντλητον μεταλλεῖον δυνατοτήτων, ἡ βαθμιαία φανέρωσις καὶ ἐκμετάλλευσις τῶν ὁποίων θὰ προσδώσῃ εἰς τὸν κόσμον νέαν ὄλως ὄψιν, μεγίστην δὲ ροπὴν θὰ ἀσκήσῃ ἀσφαλῶς καὶ ἐπὶ τὸν ἄνθρωπον.

Ἐκ παραλλήλου πρὸς τὸ μέγεθος αὐτὸ τῆς ἐν λόγῳ προόδου παρατηρεῖται ἀντίστοιχος καὶ κατ' εὐθείαν πρὸς αὐτὴν ἀναλόγος μία κρίσις, συνεχούσα ὁλόκληρον τὴν ἀνθρωπότητα: κρίσις, τὴν ὁποίαν ἡ ὑπ' αὐτῆς πάσχουσα ἀνθρωπότης χαρακτηρίζει οἰκονομικὴν, ἐφ' ὅσον ἡ ἀμέσως ἀντιληπτὴ ἐκδήλωσις αὐτῆς θίγει τὴν σφαῖραν τὴν οἰκονομικὴν, τὴν συνδεομένην στενῶς τὸ μὲν πρὸς τὴν τόσον ἐμ-

μόνως ἐπιδιωκομένην ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων εὐμαίρειαν καὶ εὐεστώ, τὸ δὲ καὶ πρὸς τὴν ἀπλὴν στήριξιν καὶ κατοχύρωσιν τῆς ζωῆς. Σήμερον, εἴ περ ποτέ, πάντων τῶν λαῶν τῆς ὑψηλῆς, μηδ' ἐνὸς ἐξαιρουμένου, ἡ προσοχὴ συγκεντροῦται ἀτενῶς πρὸς τὸ οἰκονομικὸν πρόβλημα, τὸ ὁποῖον ἐδημιούργησαν αἱ μεταπολεμικαὶ συνθήκαι καὶ ὅπερ φαίνεται ὀλονὲν ἀπαισιοδοξότερον περιπλεκόμενον. Ἄλλ' ἐὰν αὕτη ἡ ὄψις τῆς σοβούσης σήμερον οἰκουμένης κρίσεως εἶνε ἡ περισσότερον ἐμφανῆς, οὐδένα λανθάνει ὅτι ἡ κρίσις εἶνε γενικὴ θίγουσα τὸν ὅλον ἄνθρωπον, εἶνε κρίσις τῆς ζωῆς καὶ τῆς ψυχῆς, κρίσις χαρακτηρίζουσα αὐτὴ μόνη τὴν ὅλην σύγχρονον περίοδον τῆς ἀνθρωπίνης ἱστορίας.

Ἡ τοιαύτη ἀντιστοιχία μεταξὺ τοῦ βαθμοῦ τῆς συγχρόνου προόδου καὶ τοῦ τῆς σημερινῆς κρίσεως ἐκ πρώτης ὄψεως παρουσιάζεται ὡς μία μεγάλη καὶ παράδοξος ἀντινομία, δεδομένου ὅτι ἡ ἔννοια τῆς προόδου, ἣτις ταυτίζεται πρὸς τὴν ἔννοιαν τοῦ προϊόντος πολιτισμοῦ, συνεπάγεται ἀναγκαιῶς τὴν προσδοκίαν τῆς δι' αὐτῆς βελτιώσεως μᾶλλον τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς. Ὅσάκις συλλαμβάνομεν τὴν ἔννοιαν τῆς προόδου νοοῦμεν συναφῆ πρὸς αὐτὴν καὶ ἀναπόσπαστον τὴν εὐδαιμονίαν τοῦ ἀνθρώπου κατ' ὅλου, ἣτοι τὴν μείωσιν καὶ τὴν ὑποχώρησιν πάσης κρίσεως καὶ τὴν εὐτυχῆ προαγωγὴν τῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου. Διότι πᾶς θὰ ἠδύνατο νὰ χαρακτηρισθῆ ὡς διαρκῶς προοδεύων ὁ ἄνθρωπος, ἐφ' ὅσον οὐ μόνον δὲν συμβαδίζει πρὸς τὴν ἔννοιαν αὐτῆς ἡ ἔννοια τοῦ βελτίονος, ἀλλὰ καὶ πᾶν τὸ ἄντικθον: ἡ αὐξήσις καὶ ἡ πλήνθυνσις τῶν ἀνθρωπίνων ἐπιτευγμάτων ἔτι μᾶλλον ἐπιδεινοῖ τὴν ζωὴν, ὅτι δὲ κατορθοῖ ἢ πρὸς τὰ πρόσω αὕτη φορὰ δὲν θὰ ἔπρεπεν ἀπὸ ταύτης τῆς ἐπόψεως νὰ χαρακτηρίζεται ὡς ἐπιτευγμα, ἀλλὰ μᾶλλον ὡς πλάνη, ὡς ἄπω τοῦ σκοποῦ ἄγουςι, ὡς καθιστῶσα τὸν ἄνθρωπον δυστυχέστερον.

Ὅ,τι λοιπὸν θὰ ἔπρεπεν εὐλόγως νὰ ἀναμένῃ ὁ ἄνθρωπος εἶνε οὐχὶ ἢ δεινώσις τῆς κρίσεως, ἀλλ' ἢ προϊούσα μείωσις αὐτῆς, ἢτοι ἢ κρίσις θὰ ἔπρεπε νὰ εἶνε ἀντιστρόφως ἀνάλογος πρὸς τὴν πρόοδον: ὅσο περισσότερα ἢ πρόοδος, τόσο ὀλιγωτέρα ἢ κρίσις, καὶ ἢ ἀκμὴ τῆς ὑψίστης προόδου καὶ τοῦ ὑψίστου πολιτισμοῦ θὰ ἔπρεπε νὰ ἔχῃ ἀντίστοιχον τὸν ὀλοσχερῆ ἀφανισμόν πάσης κρίσεως, ἢτοι τὴν τελειοτέραν τοῦ ἀνθρώπου εὐδαιμονίαν.

Ποία ἄρα γε νὰ εἶνε ἢ κλεις τῆς λύσεως τῆς παραδόξου ταύτης ἀντινομίας;

ΕΙΣΗΓΗΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΤΗΣ ΙΕΡΑΠΟΣΤΟΛΗΣ

Πρὸς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον τῆς
Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Μακαριώτατε Πρόεδρε,

Ἡ ἐξ ἀποφάσεως τῆς Ἱ. Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας ὀρισθεῖσα Ἐπιτροπὴ πρὸς μελέτην καὶ ἐπεξεργασίαν σχεδίου ὀργανισμοῦ Ἱεραποστολῆς τῆς Ἐκκλησίας, συνελθοῦσα εἰς ἱκανὰς συνεδρίας, διετύπωσε τοῦτο ἐν σχεδίῳ νόμῳ, μετὰ τὴν ψήφισιν τοῦ ὁποίου θέλει ἐπακολουθήσει ἐκπόνησις τῶν προβλεπομένων νὰ ἐκδοθῶσι Διαταγμάτων, δι' ὧν θὰ ῥυθμίζηται ἐν λεπτομερείᾳ ἢ καθόλου ἔργου λειτουργία τοῦ τῆς Ἱεραποστολῆς.

Ἡ Ἐπιτροπὴ, συνυποβάλλουσα μετὰ τοῦ σχεδίου νόμου καὶ τὴν δικαιολογητικὴν τῆς ἐκθεσιν, ἐλπίζει ὅτι αἱ σκέψεις, αἱ ὁποῖαι ἐκτίθενται ἐν αὐτῇ, θὰ θεωρηθῶν ὡς δικαιολογοῦσαι τὴν γενομένην κατάστροφον τοῦ ὀργανισμοῦ τῆς Ἱεραποστολῆς καὶ ὡς ἐρημνεύουσαι τὴν ἀναγκαιότητα τῆς λειτουργίας αὐτῆς. Ἐὰν δὲ ἐπὶ τὸ ἀναλυτικώτερον ἀνεπτύχθησαν αἱ σκέψεις καὶ τὰ ἐπιχειρήματα, τοῦτο ἀφορᾷ οὐχὶ βεβαίως τόσον τὴν Ἱ. Σύνοδον, ὅσο τὸν λαὸν καὶ ἄλλους παράγοντας, οἱ ὁποῖοι θὰ ἤθελον κρίνει τὸ ἔργον τῆς Ἱεραποστολῆς.

Ὡς παρατηρεῖται ἐν τῷ καθορισμῷ τῶν σκοπῶν, ἡ Ἐπιτροπὴ προσεπάθησεν ἐν γενικωτάταις ἐκφράσεσι νὰ περιλάβῃ ὅ,τι ἐκ τῶν πραγμάτων ἐπιβάλλεται, ἵνα ἡ Ἐκκλησία, μελετῶσα βαθύτερον τὰς ἀπόψεις ταύτας τῆς ζωῆς, ἐμφανίζηται ὡς ἐνεργὸς δύναμις ἐν τῇ Κοινωνίᾳ, πάντοτε ὅμως ἐντὸς τοῦ πνεύματος τῆς ἀγάπης, τῆς συμπαθείας, τῆς δικαιοσύνης, τῶν ὑψηλῶν δηλαδὴ διδαγμάτων τῆς χριστιανικῆς ἠθικῆς.

α.) Ἐνίσχυσις τῆς θρησκευτικῆς
πίστεως τοῦ λαοῦ.

Εἶναι ἀληθές, ὅτι καὶ ἐνταῦθα καὶ ἐν ταῖς ἐπαρχίαις ἢ πίστις τοῦ λαοῦ μένει κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἤττον ἀπαραμειώτος, δὲν διατρέχει σοβαρὸν τίνα κίνδυνον· οὐχ ἤττον δὲν δύναται νὰ παροραθῇ, ὅτι αἱ

οἰκονομικαὶ δυσχέρειαι, τὰς ὁποίας ἐνεφάνισεν ἡ μεταπολεμικὴ ζωὴ, τὸ ὕλιστικὸν πνεῦμα, τὸ ὁποῖον πανταχόθεν διαχέεται εἰς τὴν κοινωνίαν καὶ ὡς θεωρία καὶ ὡς πρακτικὸς ὕλισμός, δὲν δύναται νὰ ἀφήσουν ἀνεπηρέαστον τὸ θρησκευτικὸν αἶσθημα, ἀλλ' ἀπειλοῦν ἢ νὰ παρασύρουν ὀλοσχερῶς τὰς ἀσθενεῖς συνειδήσεις ἢ νὰ ὠθήσουν καὶ ταύτας καὶ ἄλλας ὅσαι κατέχονται ὑπὸ βαθυτέρας ἀνησυχίας εἰς ἀναζητήσιν νέων συστημάτων καὶ ὀργανώσεων, ἀνεξαργήτως τῆς χριστιανικῆς καὶ ὀρθοδόξου αὐτῶν μορφῆς, πρὸς ἱκανοποίησιν τῶν ἀναγκῶν αὐτῶν.

Εἰς τὰ δέσματα ταῦτα ἡ Ἐκκλησία ἔχει ν' ἀντιτάξῃ τὴν πίστιν εἰς τὸν Θεόν. Ἡ παρουσία τοῦ ἐξηγεῖ τὴν δημιουργίαν καὶ τὰ μυστήρια τῆς ζωῆς. Οὐδεμία ἐπιστήμη, οὐδὲν σύστημα φιλοσοφικόν, οὔτε ἀρχαῖον οὔτε νεώτερον, ἐδείξεν ἐπάρκειαν καὶ πλήρη δικαιολογίαν εἰς τὰς ἐρεῦνας τῶν πρὸς ἐξήγησιν τῶν βαθυτέρων λόγων τοῦ σύμπαντος. Ὅλα τὰ συστήματα καταρρέουν παρ' ὅλην τὴν μεγαλοφυΐαν ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι τὰ ἐδημιούργησαν. Ἡ ἀνησυχία καὶ ἡ ἀγωνία τῆς συνειδήσεως μένει ἀνικανοποίητος. Ὁ Θεὸς ἱκανοποιεῖ βαθύτατα τὴν ἀνθρωπίνην συνείδησιν. Ὁ ἄνθρωπος αἰσθάνεται εἰς τὸ στήθος του νὰ πάλῃ ἢ φωνῇ τοῦ Θεοῦ, νὰ φέρεται ἀνάσας πρὸς Ἐκείνον. Ἡ κυριαρχία τοῦ Θεοῦ ἐν τῇ καρδίᾳ γενεῖ ἐμπνεύσεις καὶ βαθεῖας πηγὰς δημιουργίας καὶ ὁ Θεὸς ὡς δύναμις, ὡς πηγὴ ζωῆς, ὡς Θεὸς προσωπικὸς ἐν Τριάδι, προετυπώθη κατὰ θεῖαν οἰκονομίαν ἐντὸς τῶν βαθυτάτων παραδόσεων τοῦ ἀνθρωπίνου Γένους καὶ ἀπεκαλύφθη πλήρως ὑπὸ τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ, ἡρμηνεύθη διὰ τῶν Ἀποστόλων καὶ διετυπώθη ἐν τῇ Ἀνατολῇ ὡς ὀρθόδοξος πίστις εἰς τὰς Οἰκουμενικὰς Συνόδους. Παραδοθεὶς δὲ ὡς ἀγιωτάτη πνευματικὴ κληρονομία τῶν αἰώνων, ἐκφράζεται ὡς βαθεῖα ἱστορικὴ δύναμις, συνέχουσα τὰς γενεὰς καὶ δὴ καὶ τὴν ἡμετέραν κοινωνίαν, ὡς ἀγιάζουσα καὶ ἀπολυτροῦσα, ὡς ἐμπνεύουσα καὶ καθοδηγοῦσα εἰς τοὺς ἀγῶνας τῆς ζωῆς. Ζωογονοῦσα ὄθεν ἡ Ἐκκλησία τὴν πίστιν τοῦ λαοῦ εἰς τὸν Θεὸν τῶν πατέρων του, δὲν πράττει μόνον τὸ ἴδιον καθήκον, ἀλλ' ἀνυψώνει τὸν λαὸν εἰς σφαῖρα; πνευματικώτερας τακτοποιεῖ τὴν ψυχὴν του, τονώνει τοὺς παλμούς του καὶ ὀδηγεῖ εἰς τὴν ὁδὸν τοῦ καθήκοντος καὶ τῶν θυσιῶν. Ἐντεῦθεν ἡ σπουδαιότης τῆς ἐνισχύσεως τῆς θρησκευτικῆς πίστεως τοῦ λαοῦ ἐθεωρήθη ὡς πρῶτιστον στοιχεῖον τοῦ ὀρισμοῦ τῶν σκοπῶν τῆς Ἱεραποστολῆς.

β.) Ἡ ἐξύψωσις τοῦ χριστιανικοῦ φρονήματος ἐντὸς τῶν παραδόσεων τῆς Ὄρθοδόξου ἡμῶν Ἐκκλησίας.

Αἱ παραδόσεις τῆς Ἐκκλησίας εἶναι ἱερὰ κληρονομία τῶν αἰώνων. Εἶναι ἡ συμπύκνωσις τῶν ἱστορικῶν αἰσθημάτων ἐντὸς τῶν ὁποίων ἐμεγαλοῦργησαν οἱ πατέρες ἡμῶν καὶ ἐντὸς τῶν ὁποίων ἡ Ἱστορία μας ἠκτινοβόλησεν ὡς ἠθικὸν μεγαλεῖον καὶ ἠνθῆσεν ὡς ἀνώτερος πολιτισμός. Αἱ παραδόσεις τῆς Ἐκκλησίας ὡς ἱερὰ ἔθιμα, ὡς τελεταὶ μυστηρίων, ὡς θρησκευτικὴ καθόλου ζωὴ ἀποπνεύουν ἄρωμα, τὸ

ὁποῖον ἐγγίζει βαθύτατα τὴν ψυχὴν καὶ τοῦ μᾶλλον ἀδιαφόρου περὶ τὴν πίστιν. Ἐντὸς τῶν παραδόσεων εἶναι ἀνάγλυφον τὸ πνεῦμα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ καὶ ἡ καλλιτεχνικὴ αἰσθησις ὡς ἰδιάζουσα κληρονομία τοῦ ἀρχαίου ἑλληνικοῦ πνεύματος. Ἡ ἱερὰ συγκίνησις, τὴν ὁποῖαν δύναται νὰ γεννήσῃ ἡ Ἐκκλησία ἐκ τῆς ἀρτιωτέρας καὶ καλλιτεχνικωτέρας ἐμφανίσεως τῶν παραδόσεων τῆς, τῶν μυστηρίων τῆς, τῶν τελετῶν τῆς, δύναται νὰ ἀποκαθάρσῃ τὴν ψυχὴν καὶ νὰ ἐμβαπτίξῃ αὐτὴν ἐντὸς τοῦ εὐαγγελικοῦ πνεύματος εἰς τρόπον, ὥστε νὰ ἀντιμετωπίζηται ἡ ζωὴ ἐκάστοτε μὲ τὸ μέτρον τῆς χριστιανικῆς ἠθικῆς. Πλὴν τούτου ἡ ἐκτίμησις καὶ ἡ ἀγάπη τῶν παραδόσεων τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν καὶ ἡ βίωσις αὐτῶν καταργάζεται τὴν ἐνότητά τοῦ Ἔθνους, δημιουργεῖ τὴν βαθυτέραν πηγὴν τῆς ἀλληλεγγύης τῶν μελῶν αὐτοῦ καὶ συγχρόνως γεννᾷ τὴν ἀποστροφὴν εἰς τὸ ἔργον πάσης ξένης θρησκευτικῆς προπαγάνδας καὶ παντὸς ἄλλου ὀθνεῖου ὄργανοῦ. Ἀπὸ τοιούτων ἐννοιῶν καὶ σκέψεων ἡ Ἐπιτροπὴ καθώρισεν τὸν δεῦτερον σκοπὸν τῆς Ἱεραποστολῆς.

γ.) Ἡ ἀναξωρογέννησις τοῦ αἰσθήματος τῆς οἰκογενείας.

Ἡ ἑλληνικὴ οἰκογένεια ὡς στοργή, ὡς ἀφοσίωσις, ὡς θυσία εἶναι ἐκ τῶν μοναδικῶν κοινωνικῶν φαινομένων. Ἡ ἐννοία τῆς οἰκογενείας ὡς θεσμός, ὡς δίκαιον ἔτυχεν ἐπεξεργασίας καὶ παρ' ἀρχαιοτέρων λαῶν πρὸ τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ. Ὁ ῥωμαϊκὸς κυρίως πολιτισμὸς ἔχει θέσει τὰς βάσεις τοῦ θεσμοῦ τούτου. Ἐντὸς αὐτοῦ ὅμως τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας καθορίζονται ὡς δικαιώματα καὶ νομικαὶ ὑποχρεώσεις· ἀλλ' ἡ χριστιανικὴ διδασκαλία τὸν ἐνεβάθυνεν διὰ τῆς ἀγάπης καὶ τῆς θυσίας, ἡ ὁποία εἶναι ἡ οὐσία τοῦ εὐαγγελικοῦ νόμου. Ὅχι εἰς τὸ δίκαιωμα, ἀλλ' εἰς τὴν ἀμοιβαίαν ἀνταπόκρισιν, τὴν στοργὴν καὶ τὴν θυσίαν τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας θεμελιούται ὁ οἶκος, καθαινάζεται ἡ οἰκογενειακὴ ζωὴ καὶ γίνεται πηγὴ χάριτος καὶ ἰσχύος διὰ τὴν βιοπάλην.

Διὰ ταῦτα ἀντιθέτως πρὸς τοὺς νομοδιδασκάλους ἐκείνους, ὅσοι ἀντικρύζουσι τὸν γάμον οὐχὶ ἀπὸ τοῦ πνεύματος τῆς θυσίας καὶ τῆς ἀγάπης ὡς θεμελίου ἀκρωγωνιαίου τῆς εὐδοκίμησεως τοῦ θεσμοῦ, ἀλλ' ἀπὸ τῆς ἐννοίας τοῦ δικαιώματος καὶ τῆς νομικῆς ὑποχρεώσεως, ἀπὸ τῆς ἀντιλήψεως περὶ αὐτοῦ ὡς συναλλάγματος καὶ νομικῆς συμβάσεως, ἡ Ἐκκλησία προσφέρει ἀνεκτιμήτους ὑπηρεσίας, διδάσκουσα, ὅτι ὁ γάμος εἶναι τι βαθύτερον καὶ ἱερώτερον, ὅτι εἶναι μυστήριον, ὅτι εἶναι μυστηριώδης ἔνωσις τῶν δύο προσωπικοτήτων ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς ἐπὶ σκοπῷ ἀναδημιουργίας μὲν τῆς ζωῆς, διασταυρουμένης ἀκαταλύτως ἐν τῷ αἵματι τῶν τέκνων, ἐπιδιώξεως δὲ ὑψηλοτέρων σκοπῶν, διαγραφομένων ἀπὸ τῆς ψυχικῆς ἐνότητος, ἀπὸ τῆς ἀμοιβαίας στοργῆς, ἀπὸ τῆς κοινότητος τῶν παλμῶν, τῶν φόβων, τῶν ἐλπίδων. Δὲν εἶναι δὲ ὀπισθοδρομικότης ὁ σεβασμὸς τῆς ἀντιλήψεως, τὴν ὁποῖαν ἔχει ὁ ἑλληνικὸς λαὸς περὶ τοῦ γάμου ὡς κληρονομίας ἀπὸ τοῦ βᾶθους τῶν αἰώνων καὶ ἀπὸ τοῦ πνεύματος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Τούναντίον, ἡ νομικὴ μόνον ἀντίληψις τοῦ

γάμου καὶ τὸ ἀπὸ τῆς ἐξελίξεως τῆς ἐννοίας αὐτοῦ διὰ μέσου ὕλιστικῶν θεωριῶν καὶ μονομερῶν φιλοσοφικῶν δοξασιῶν κατήντημά τοι, καὶ ἡ προσπάθεια πρὸς ὀρθοῦσιν τοῦ σοβαρωτάτου τούτου κοινωνικοῦ θεσμοῦ συμφώνως πρὸς τὴν ἀνωτέραν ἀντίληψιν, σύρει τὴν ἐννοίαν τοῦ γάμου ἀπὸ τοῦ βᾶθους εἰς τὴν ἐπιφάνειαν, τὴν στερεῖ ἀπὸ τὰς πηγὰς τῶν μονιμωτέρων συγκινήσεων καὶ ἀκαταβλήτων δυνάμεων πρὸς δράσιν καὶ ἐνέργειαν ἐν τῇ ζωῇ. Ἡ ἀπομυθιστικὴ ἐξασθενίζει ἀναντιρρότως καὶ τὸν θεσμόν καὶ ὅλον τὸ κοινωνικὸν οἰκοδόμημα.

Ἐκ τῶν λόγων τούτων ὁ τρίτος σκοπὸς τῆς Ἱεραποστολῆς, ὁ ἀφορῶν εἰς τὴν ἀναξωρογέννησιν τοῦ αἰσθήματος περὶ τῆς οἰκογενειακῆς ζωῆς συμφώνως πρὸς τὴν διδασκαλίαν τῆς Ἐκκλησίας ἐθεωρήθη ἐκ τῶν οὐσιωδεστέρων.

δ.) Ἡ ἐνίσχυσις τοῦ πνεύματος τῆς κοινωνικῆς ἐνότητος καὶ ἀλληλεγγύης καὶ ἡ παρακολούθησις καὶ συναντίληψις τοῦ ἐργαζομένου λαοῦ.

Θεωρεῖται ὕλιστικαὶ καὶ οἰκονομικαὶ ἥχισαν καὶ παρ' ἡμῶν νὰ μεταβάλλονται εἰς ζωὴν. Τμήματα λαοῦ ὑποκινούμενα σπανίως μὲν παρ' ἰσχυροτέρων ἀνδρῶν ἰδεολόγων, συνήθως δὲ παρ' ἐπιτηδεῶν διωκόντων ἴδια συμφέροντα, ὀδηγοῦνται εἰς σχηματισμοὺς ὀργανώσεων, ὅπου, ἐν τῇ ἀναζητήσει τῶν μέσων πρὸς ἐξασφάλισιν τῶν ὁμαδικῶν αὐτῶν συμφερόντων, συγκροτοῦνται εἰς δυνάμεις καὶ ἀναλαμβάνουσι μυστικούς καὶ φανερούς ἀγῶνας κατὰ τῶν ἄλλων τάξεων. Εἶναι μὲν ἀληθές, ὅτι ἡ ἡμετέρα κοινωνία δὲν ἔχει διαμορφωθῆ εἰς τάξεις ἰσχυρῶς ἀντιτιθεμένας πρὸς ἀλλήλας μὲ καθαράν ταξικὴν συνείδησιν, ὡς συμβαίνει ἐν τῇ Δύσει, ὅπου ἡ ἀντίθεσις τῶν τάξεων ἐμφανίζεται ἐναργέστερον, τοῦλάχιστον ἐν τῇ πολιτικῇ ζωῇ, εἰς κεχωρισμένα ἐνσυνείδητα πολιτικὰ κόμματα. Ἐν τούτοις καὶ παρ' ἡμῶν διαγράφονται παρόμοιαι κινήσεις, καίτοι εἰς σύγχυσιν καὶ εἰς ἀδυναμίαν ἐπὶ τοῦ παρόντος πρὸς καταρτισμὸν ἰδιαιτέρων σοβαρῶν πολιτικῶν δυνάμεων. Ἐν πάσῃ περιπτώσει διαπιστοῦται καὶ ἐνταῦθα ἐν πνεύματι διαιρέσεως καὶ ἀντιθέσεως συμφερόντων εἰς τρόπον, ὥστε νὰ διαγινώσκηται ἡ ἀπειλὴ διασπάσεως τοῦ αἰσθήματος τῆς ἐνότητος τῆς ἑλληνικῆς κοινωνίας. Οἱ ἀγῶνες, ὡς προσπάθειαι βελτιώσεως τῶν ὄρων τῆς ζωῆς, ἐφ' ὅσον διεξάγονται ἀπὸ πνεῦμα ἀνωτέρας ἠθικῆς, ὀδηγοῦσιν εἰς δημιουργίαν ὑψηλοτέρου πολιτισμοῦ, ἐφ' ὅσον ὅμως διαπνέονται ἀπὸ πείσμα καὶ μῖσος ἀδιάλλακτον, ὀδηγοῦσιν εἰς ἀναποτρέπτους δι' ὅλους κινδύνους.

Ἡ Ἐκκλησία, διαπιστοῦσα τὰς ἀντιθέσεις καὶ τὰς ἐκατέρωθεν ἀποστροφὰς ἐντὸς τῶν ἐργαζομένων τάξεων, ἔχει ὑποχρέωσιν νὰ παρεμβαίη ὡς κοινὴ Μήτηρ, διερχομένη τὸ πνεῦμα τῆς ἀγάπης καὶ τοῦ ἀνθρωπισμοῦ καὶ προβάλλουσα τὴν ζωὴν τοῦ Ἰδρυτοῦ τῆς ὡς τὸ μόνον ἰδεῶδες, τὸ ὁποῖον διαχέεται ἐν τῇ κοινωνίᾳ ἀφ' ἐνός μὲν ὡς σεβασμὸς ἀπόλυτος τῆς ἀνθρωπίνης ἀξιοπροσετίας, ὅπου καὶ ἂν εὐρεθῇ αὐτὴ, ἀφ' ἑτέρου δὲ ὡς ἀξίωσης, ὅπως καὶ εἰς ἕκαστος καὶ ὅλοι ὁμοῦ ἐλευθέρως καὶ πρόθυμως θυσιαζόμεθα πρὸς ἀνακούφισιν τῶν πόνων καὶ πρὸς διάσω-

σιν τῶν κοινῶν ἀγαθῶν, θὰ ἠδύνατο νὰ συμβουλευῆ, ἵνα καὶ οἱ ἰσχυροὶ εἰς πλοῦτον καὶ δύναμιν ἀντικρύζουσι μὲ συμπάθειαν τοὺς ἰδρωτὰς τῶν ἐργαζομένων τάξεων καὶ καθιστοῖν αὐτὰς κοινωνοὺς τῶν ἰδίων ἀγαθῶν ἐν πνεύματι δικαιοσύνης καὶ ἀγάπης, καὶ αἱ ἐργαζόμενοι τάξεις εἰσέρχωνται προσφέρωνται μετὰ σεβασμοῦ πρὸς πᾶσαν προσωπικότητα καὶ δὴ τὴν δημιουργοῦσαν καὶ ἐπαρρηνοῦσαν ὑπευθύνως ἐπὶ τῆς καλῆς καὶ ἀπροσκόπιου λειτουργίας τῆς ὀργανωμένης ἐργασίας, ἐν τῇ ὁποίᾳ ἐργάζονται καὶ τροφοδοιοῦνται καὶ ἀπὸ τῆς παραγωγῆς τῆς ὁποίας προσδεκῶσι τὴν ἐλάχιστον βελτίωσιν τῶν ὄρων τῆς ζωῆς αὐτῶν. Οὕτω ἀποτρέπονται αἱ δξύτητες εἰς τοὺς ἀγῶνας, ἀμβλύνονται αἱ ταξικαὶ συνειδήσεις, μαλάσσονται αἱ καρδίαι, διαλύονται οἱ φόβοι τῆς διασείσεως τοῦ κοινωνικοῦ καθεστώτος καὶ θριαμβεῦσι τὸ πνεῦμα τοῦ Χριστοῦ, πνεῦμα ἐνότητος καὶ ἀλληλεγγύης εἰς πᾶσαν ἐκδήλωσιν τῆς ζωῆς.

Αἱ ἀπόψεις αὗται καθωδήγησαν τὴν Ἐπιτροπὴν, ἵνα καθορίσῃ καὶ τὸν τέταρτον σκοπὸν τῆς Ἱεραποστολῆς. Οἴκοθεν ἐννοεῖται, ὅτι ἡ ἐπὶ τοῦ ἐπιπέδου τούτου δράσις τῆς Ἐκκλησίας εἶναι ἴαν λεπτὴ καὶ πρέπει νὰ διεξάγῃται εἰς ὡς διδασκαλία ἐπ' Ἐκκλησίας εἴτε ὡς ἐνέργεια πρὸς συμβιβασμὸν μετὰ πολλῆς προσοχῆς, ὁφείλει δὲ νὰ φέρηται ἡ Ἐκκλησία πάντοτε μετὰ συμπαθείας καὶ ἀγάπης ἀπέναντι καὶ αὐτῶν τῶν καταφρονητῶν αὐτῆς μὴ λησμονοῦσα, ὅτι καὶ οὕτοι, ἀσπμακρονθέντες ἀπὸ τῆς ποίμνης, δὲν παύονται νὰ εἶναι ἴδια αὐτῆς τέκνα.

Τὸ τρίτον ἄρθρον τοῦ σχεδίου τοῦ νόμου ὁρίζει τὰ μέσα, δι' ὧν θὰ ἐπιδιωχθῇ ἡ πραγματοποίησις τῶν ὡς ἄνω σκοπῶν.

Ἡ Ἐπιτροπὴ θεωρεῖ τὴν συστηματικτέραν ἀσκησιν τῆς φιλανθρωπίας ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας ὡς ἐπιτακτικὸν καθήκον, ἀφοῦ ἡ φιλανθρωπία καὶ ἡ ἀγάπη πρὸς τὰς πασχούσας τάξεις τῆς κοινωνίας εἶναι μία ἐκ τῶν θεμελιωδέστερων ἐπιταγῶν τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ. Ἐπομένως ὁφείλει νὰ δεῖξῃ μέγα ἐνδιαφέρον διὰ τὴν εὐρύτεραν ἀσκησιν τῆς φιλανθρωπίας.

Ἡ Ἐπιτροπὴ πρὸς πληρῶσιν ἐπιτυχῶς ὅλων τῶν σκοπῶν τῆς Ἱεραποστολῆς νομίζει, ὅτι πρέπει νὰ μορφωθῶν εἰς ὡς κληρικοὶ καὶ λαϊκοί, ἀφωσιωμένοι εἰς τὸ ἔργον τῆς Ἐκκλησίας, σεβαστὰ προσωπικότητες πλήρεις πίστεως καὶ ἀνωτέρας πνοῆς, κήρυκες τοῦ Θεοῦ λόγου, ἱκανοὶ νὰ δισηγηθῶσιν τὸ πνεῦμα καὶ τὴν διδασκαλίαν τῆς Ἐκκλησίας κατὰ τρόπον ἀπολογητικόν, διαπραγματευόμενοι τὰ θέματα μετὰ σεβαρότητος καὶ τοῦ ἰδιαζόντος εἰς αὐτὰ βήθους, ἵνα τοποθετῆται ἡ Ἐκκλησία ἐντὸς τῆς συνειδήσεως οὐχὶ μόνον τοῦ λαοῦ, ἀλλὰ καὶ τῶν λεγομένων διανοουμένων ὡς δύναιμις γόνιμος καὶ εὐεργετικὴ καὶ ὄχι νὰ θεωρῆται καὶ νὰ χαρακτηρίζεται, καὶ μάλιστα ὑπὸ τῶν τελευταίων, ὡς ἄγονος τάχα καὶ ἀπηρχαιωμένος θεσμός. Πρὸς τοῦτο θεωρεῖ ἐπιναγκες, ὅπως ἰδρυθῇ εἰδικὴ Σχολή, ἐν τῇ ὁποίᾳ ὡς οἰκτροφοὶ νὰ μετεκπαιδεύωνται πτυχιούχοι θεολόγοι ἢ ἱερεῖς καὶ διάκονοι, ἀπόφοιτοι τῶν Ἱερατικῶν Σχολῶν. Ἡ Σχολὴ αὕτη, διευθυνομένη ὑπὸ Ἀρχιερέως, πρέπει νὰ ἔχῃ πλησίον αὐτῆς ναόν, ὅπου τελουμένων

τῶν ἱερῶν μυσταγωγῶν μὲ πᾶσαν τὴν δυνατὴν ἀμοιβάν καὶ εὐπρέπειαν, νὰ ἀναπνέουν βαθέως οἱ μετεκπαιδευόμενοι τὴν μυστικὴν πνοὴν τῆς Ἐκκλησίας, νὰ αἰσθανθῶσιν τὸ κάλλος Τῆς καὶ νὰ ἀγαπήσουν τοὺς συμβολισμοὺς Τῆς. Ἡ Ἐπιτροπὴ θεωρεῖ, ὅτι ἡ ἐναρξὶς τοῦ ἔργου τῆς Ἱεραποστολῆς συμπιπτεῖ μετὰ τὴν ἐναρξιν τῆς λειτουργίας τοιαύτης Σχολῆς, ἐντὸς τῆς ὁποίας ἡ Ἱεραποστολὴ θὰ ἤλπιζε νὰ ἀποκτήσῃ τοὺς ἐμπνευσμένους ἐργάτας πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν σκοπῶν τῆς. Εἰς τὴν Σχολὴν ταύτην ἡ Ἐπιτροπὴ δίδει ὑψίστην σημασίαν καὶ σπουδαιότητα. Ἐννοεῖται, ὅτι καὶ ἄλλαι Σχολαί, δευτερεύουσαι, εἶναι ἀπαραίτητοι πρὸς μόρφωσιν κατηχητῶν, προοριζομένων διὰ τὰ κατηχητικὰ σχολεῖα τῶν χωρίων, τοῦτο ὅμως θὰ ἠδύνατο νὰ γίνῃ βαθμηδὸν καὶ κατ' ὄλλων καὶ ἐφ' ὅσον θὰ ἐπέτρεπον τὰ οικονομικὰ τῆς Ἱεραποστολῆς μέσα.

Ἡ διοίκησις τῆς Ἱεραποστολῆς ἐκρίθη σκόπιμον νὰ εἶναι εἰς χεῖρας Ἀρχιερέων καὶ τοῦτο ὄχι μόνον διότι ἡ διοίκησις, λαμβάνουσα ἀποφάσεις καὶ διαβιβάζουσα αὐτὰς πρὸς τοὺς Μητροπολίτας τῶν ἐπαρχιῶν, θὰ εἶχε τὴν ἐλπίδα, ὅτι δὲν θὰ διέτρεχε τὸν κίνδυνον νὰ προκαλῆ δυσφορίαν τινὰ μεταξὺ αὐτῶν, ὡς θὰ συνέβαινε ἐὰν ἡ Ἱεραποστολὴ διωκεῖτο ὑπὸ Συμβουλίου ἐκ κληρικῶν κατωτέρου τῆς ἀρχιερωσύνης βαθμοῦ, ἀλλὰ καὶ διότι ἡ δράσις τῆς Ἱεραποστολῆς, ὡς ἀποβλέπουσα εἰς τὴν παραγωγὴν τῆς πνευματικῆς ζωῆς τῆς Ἐκκλησίας καὶ εἰς τὴν τοποθέτησιν τῆς τελευταίας ἐν τῇ συνειδήσει τοῦ λαοῦ ὡς δυνάμεως συνοχῆς καὶ γονιμότητος, δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ μὴ ἀπορρέῃ ἐκ τῶν Ἐπισκόπων ὡς τῶν κατ' ἐξοχὴν φορέων τῆς ἐννοίας τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῶν μάλλον ὑπευθύνων διὰ τὴν καθόλου λειτουργίαν αὐτῆς. Ἡ Ἱεραποστολὴ, ὡς φαίνεται ἐκ τοῦ σχεδίου τοῦ Νόμου, εἶναι ὑπὸ τὴν ἄμεσον ἐποπτείαν τῆς Ἱ. Συνόδου, εἰς τὴν ὁποίαν ἀνήκει τὸ δικαίωμα νὰ ἐκλέγῃ τὰ μέλη τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου αὐτῆς. Μόνον ἐλήφθησαν σχετικὰ τινὰ μέτρα πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς θέσεως τῶν Ἱεραρχῶν τῆς Ἱεραποστολῆς, ὡς λ. χ. ἡ ἀπόλυσις αὐτῶν μόνον ὑπὸ τῆς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας δέον νὰ γίνεται ὡς μετὰ θέσεως αὐτῶν εἰς χηρευούσας Μητροπόλεις, ἐφ' ὅσον θὰ ὑπάρχωσι τοιαῦται. Ἀνεγνωρίσθη δὲ εἰς αὐτοὺς ἐπίσης τὸ δικαίωμα τῆς παρεδρίας ἐν τῇ Συνόδῳ κατὰ τὰ προεβία τῆς ἀρχιερωσύνης κατ' ὁμοιότητα τῶν ἐν ἐνεργείᾳ Μητροπολιτῶν, διότι, ἄλλως, λαμβανομένου ὑπ' ὄψει τοῦ ἀρισταίου τῆς Ἱεραποστολῆς, δυσκόλως θὰ εὐρίσκειτο Ἱεραρχὴς νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν ἐποχίαν του, ὅτι δηλαδὴ κατέχει, καὶ νὰ ἀφοσιωθῇ εἰς τὴν ἐξυληρότησιν θεσμοῦ κατὰ πρώτην φορὰν ἰδρυομένου, οὐδὲν ἢ ἐπιτυχία μέλλει νὰ ἐξαρηθῇ ἐκ πολλῶν παραγόντων καὶ ἐκ διαφόρων ψυχολογιῶν.

Ὅσον ἀφορᾷ τοὺς πόρους τῆς Ἱεραποστολῆς, οὗτοι ἐμελετήθησαν ἱκανῶς καὶ φρονεῖ ἡ Ἐπιτροπὴ, ὅτι ἐγκλείουν ὅλας τὰς δυνατότητας τῆς πραγματοποίησεως αὐτῶν.

Ἐὰν ἡ Ἱερά Σύνοδος, ὡς ἀκοῦσα μὲ κύρος καὶ αὐθεντίαν τὴν ἐξουσίαν τῆς Ἐκκλησίας, υἱοθετήσῃ μετ' ὅλας τὰς δυνάμεις τῆς τὸ ἔργον καὶ ἐπιμελῆ εἰς τὴν διαφώτισιν τῆς Κυβερνήσεως περὶ τῆς μεγάλης

σπουδαιότητα τοῦ ἔργου, ὥστε νὰ διεγερθῇ ἡ προσοχή καὶ τὸ ἐνδιαφέρον αὐτῆς ἀναφορικῶς πρὸς τὴν σοβαρότητα τῶν σκοπῶν τῆς Ἱεραποστολῆς, αὕτη τότε θὰ ἀποκτήσῃ τὰ μέσα τῆς παγιώσεώς της καὶ τῆς ὁλοῦν προαγωγῆς καὶ ἐπιδόσεως αὐτῆς.

Ἡ ἐπιτροπὴ τέλος φρονεῖ, ὅτι δὲν δύναται νὰ προχωρήσῃ εἰς τὴν ἐκπόνησιν τῶν σχετικῶν σχεδίων Διαταγμάτων, διότι αὕτη προϋποθέτει ἀπαραιτήτως τὴν ἐγκρίσιν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου καὶ τὴν κύρωσιν νομοθετικῶς τοῦ συνυποβαλλομένου σχεδίου Νόμου τῆς Ἱεραποστολῆς.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 10 Νοεμβρίου 1931

Ἡ Ἐπιτροπὴ

† Ὁ Σάμου ΕἰΡΗΝΑΙΟΣ

† Ὁ Κορινθίας ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΣ

† Ὁ Καρυστίας ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ

† Ὁ Σύρου, Τήνου, Ἄνδρου, κ.τ.λ. ΦΙΛΑΡΕΤΟΣ

ΑΝΕΥΡΕΣΙΣ ΝΕΟΥ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΟΥ ΤΗΣ Κ. ΔΙΑΘΗΚΗΣ

Εἶναι γνωστὸν εἰς τοὺς ἀσχολουμένους μὲ τὴν Κ. Διαθήκην, ὅτι τὰ ἀρχαιότερα χειρόγραφα αὐτῆς προέρχονται ἐκ τῶν μέσων τοῦ Δ' αἰῶνος. Ἀπὸ τινων ὁμῶς μνηῶν τὰ πράγματα ἠλλαξαν πολὺ, διότι ἀνευρέθη ἐν Αἰγύπτῳ χειρόγραφον, ἀποτελούμενον ἀπὸ μεγάλα τεμάχια τῆς Κ. Διαθήκης. Τὸ χειρόγραφον εὑρίσκεται εἰς ἰδιωτικὰς χεῖρας, εἰδικὸν δὲ ἀσχολοῦνται εἰς τὴν ἐπεξεργασίαν αὐτοῦ, ὥστε πολὺ ταχέως νὰ παραδοθῇ εἰς τὴν δημοσιότητα. Ἡ ἀξία τῆς ἀνευρέσεως ταύτης, ὡς ἐτόνισε κατὰ τὴν ἐναρξιν τῶν μαθημάτων αὐτοῦ εἰς τὴν Εἰσ. τῆς Κ. Διαθήκης ὁ γνωστὸς τοῦ Harnack διάδοχος διαπρεπῆς καθηγητῆς Lietzmann, εἶναι διπλῆ: πρῶτον, διότι ἔχομεν χειρόγραφον, τὸ ὅποτον, κατὰ τὴν γνώμην αὐτοῦ καὶ ἄλλων ἐξεταστῶν, ἐγράφη κατὰ τὸ 200 μ. Χ. περίπου, ἤτοι κατὰ 150 περίπου ἔτη ἀρχαιότερον τῶν εὐρισκομένων εἰς χεῖρας τῆς ἐπιστήμης καὶ δευτέρον, διότι τὸ κείμενον δὲν παρουσιάζει οὐσιώδεις διαφορὰς πρὸς τὰ γνωστὰ εἰς ἡμᾶς χειρόγραφα. Οὕτω σὺν τῷ χρόνῳ καθίσταται πλέον ἢ βεβαία ἡ γνησιότης τῶν κειμένων τῆς Κ. Δ., ἢ κατὰ τῆς ὁποίας τελευταία ἀπόπειρα τοῦ ὑφηγητοῦ Schier¹ δὲν εἶναι ἡ ὀλιγωτέρον παράδοξος. Οὗτος προσεπάθησε ν' ἀποδείξῃ ὅτι ἡ πρὸς Ἐφεσίους ἐπιστολὴ εἶναι δῆθεν σύγγραμμα γνωστικῶν τῶν δ' αἰῶνος!!

Ἐν Βερολίνῳ τῇ 6ῃ Νοεμβρίου 1931.

ΓΕΡ. Ι. ΚΟΝΙΔΑΡΗΣ

1. Christus und die Kirche in Epheserbrief. (Beiträge zur. hist. Theologie) 1930.

ΚΟΜΟΥΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΙΑ

Γενικὴ ἐπίθεσις.

[6]

Καίτοι τὸ Διάταγμα, τὸ ὁποῖον ἐξεδόθη κατὰ τὸ 1918 καὶ ἐχώριζε τὴν Ἐκκλησίαν ἀπὸ τοῦ κράτους καὶ τὴν σχολὴν ἀπὸ τῆς Ἐκκλησίας, ἀπέβλεπεν εἰς ὅλας τὰς Ἐκκλησίας, θρησκευτικὰς ὁμάδας, ὁμολογίας, πεποιθήσεις καὶ ἐνώσεις, ἐπὶ τινὰ χρόνον οἱ εὐαγγελικοὶ (ἢ αἰρετικοὶ) ἐν διακρίσει ἀπὸ τῶν ῥώσων «ὀρθοδόξων χριστιανῶν» ἀπῆλθον σχετικῆς ἐπιεικειας. Οἱ κομμουνισταὶ ὑπελόγιζον ὅτι οἱ εὐαγγελικοὶ θὰ ἐκέρδιζον ἐπὶ ζημίᾳ τῆς ἀρχαίας Ἐκκλησίας καὶ ὅτι δὲν θ' ἀπέβαινον καθ' ἑαυτοὺς ἀξιοσημείωτος θρησκευτικὴ δύναμις. Ἡ εὐρεσία ἐν τούτοις δύναμις τῆς εὐαγγελικῆς κινήσεως, ἐφωδιασμένη διὰ νέων καὶ ἀποτελεσματικῶν μεθόδων, καὶ ἡ ἐπακολουθήσασα ραγδαία αὐξήσις τῶν ὁμάδων αὐτῆς προὐκάλεσε βραδύτερον ἐπ' αὐτῶν βαρεῖαν τὴν χεῖρα τῆς πίεσεως.

Ὁ νόμος τοῦ 1929, ὅστις περιώριζε τὴν δράσιν τῶν θρησκευτικῶν σωμάτων εἰς τὴν θείαν λειτουργίαν ἢ καὶ ἀνέλτοιχον, ἀπέβλεπεν εἰδικῶς εἰς τοὺς λαϊκοὺς αἰρετικοὺς νεωτερισμοὺς. Θορυβώδης τοῦ τύπου ἐξέγερσις ἐπὶ ἱκανοὺς μῆνας προηγήθη τῆς ἐνάρξεως τῶν νέων πειστικῶν μέτρων. Ἐπανελημμένοι ἐκκλήσεις πρὸς κατάπνιξιν τῶν αἰρετικῶν, ὡς ἀντεπαναστατῶν, διεσπάρησαν κατὰ μῆκος καὶ πλάτος τῆς σοβιετικῆς ἐνώσεως. Ἐξεγερτικαὶ ἐπικεφαλίδες ἐδημοσιεύοντο μέχρι οὗ τὰ μέλη τοῦ κόμματος καὶ οἱ ἀκολουθοῦντες αὐτὰ ἠννόησαν, ὅτι ἐπέκειτο δράσις. Αἱ ἐπικεφαλίδες εἶχον ὡς ἐξῆς: «θρησκευτικὴ ἐπιδημία», «ἐν τῷ στρατοπέδῳ τῶν ἡμετέρων ἐχθρῶν», «αἱ φωλαὶ τῶν βαπτιστῶν ἐν Μόσχᾳ», «ἡ θρησκεία ἐτοίμη πρὸς ἐπίθεσιν», «130.000 ἄγιοι γραφαὶ—διὰ δόται κακοῦ», «ἡ στρατευομένη θρησκεία προσβάλλει ἡμᾶς», «πράκτορες κεφαλαιοκρατίας ἐπιχορηγοῦμενοι ὑπὸ τοῦ Ρόκφελερ καὶ τοῦ Φόρδ».

Ὅταν ἤλθεν ὁ καιρὸς ἡ βόμβα ἐξερχάγη. Ὁ Δρ Ράσβρουκ, ἀπεσταλμένος τῶν ἀγγλικῶν καὶ ἄλλων σωμάτων Βαπτιστῶν πρὸς τοὺς ἐκ τῶν ῥώσων ὁμολογοῦντας τὴν αὐτὴν πίστιν, ὡς ἐξῆς ἐξέθηκε τὰς ἀμέσους συνεικίας.

«Συλλήψεις καὶ ἐξορίαι ἔγιναν συχναί. Τόποι λατρείας αὐθαίρετως ἐκλείσθησαν... Ἐκπαιδευτικαὶ εὐκαιρίαι δὲν δίδονται εἰς τὰ τέκνα τῶν βαπτιστῶν. Ὅχι μόνον ἱεροκέρυκες, ἀλλὰ πολλάκις ἀπλᾶ μέλη τῶν ἐκκλησιῶν ἀποστεροῦνται καὶ αὐτῆς τῆς ὀρισμένης μερίδος ἄρτου. Δὲν ἐπιτρέπεται νὰ δοθῇ ἀπάντησις ἐν τῷ λαϊκῷ τύπῳ εἰς τὰς προσβολὰς τοῦ

τύπου. Ὑπεχρεώθησαν νὰ περιστείλουν τὸν ἀριθμὸν τῶν ἀνιτύπων τοῦ ἰδιαιτέρου των περιοδικοῦ ἀπὸ 25.000 εἰς 2.500 καὶ νὰ ὑπεβληθοῦν εἰς αὐστηρὰν λογοκρισίαν. Ἀπεσύρθη ἡ ἄδειά των νὰ ἐκτυπῶνται ἀγίας Γραφάς, ἡ σχολὴ ἱεροκηρῶν ἐκλείσθη, ὁ γραμματεὺς αὐτῶν ἐφυλακίσθη, ὡς καὶ ὁ ταμίας. Ἡ θῆσις εἶνε λίαν σοβαρά».

Καὶ κατόπιν σχολιάζει: «Ἡ δικαιολογία, ὅτι πρὸκειται περὶ πολιτικῶν λόγων, εἶνε ἀστήρικτος. Οἱ Ρῶσοι Βιπτισταὶ δὲν ἔχουν λόγον νὰ λυποῦνται διότι ἐξέλιπε τὸ Τσαρικὸν Κράτος ἢ νὰ ἐπιθυμοῦν τὴν ἐπάνοδόν του. Ἀπεδέχθησαν νομιμοφρόνως τὸ σοβιετικὸν σύνταγμα. Δὲν εἶνε ἔγκλημα νὰ πιστεύῃ τις εἰς Θεόν».

(Ἀκολουθεῖ) † Ο ΘΥΑΤΕΙΡΟΝ ΓΕΡΜΑΝΟΣ

ΧΡΟΝΙΚΑ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἡ Ἱερά Σύνοδος συνήλθεν εἰς τρεῖς συνεδρίας κατὰ τὴν λήξαν ἐβδομάδα ἐξετάσασα διοικητικὰς καὶ δικαστικὰς ὑποθέσεις. Πρὸς τοὺς ἄλλοις κατήρισε τὸ ὀριστικὸν κείμενον τῆς Πράξεως τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας περὶ τῆς ἐσωτερικῆς ζωῆς τῆς Ἐκκλησίας καὶ τὸ νομοσχέδιον περὶ τῆς Ἱεραποστολῆς.

— Προερχόμενος ἐκ Σερβίας διήλθε διὰ τῶν Ἀθηνῶν καὶ ἐπισκέφθη τὸν Μακ. Ἀρχιεπίσκοπον ὁ Μητροπολίτης Τύρου καὶ Σιδωνος Θεοδοσίος.

— Μεταβὰς εἰς Πάρον ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Παροναξίας διηγήθη τὸ ζήτημα τοῦ ἱεροῦ ναοῦ τῆς Ἐκατονταπυλιανῆς.

— Δι' Ἐγκυκλίου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου παρεκλήθησαν οἱ ἐκ τῆς συνελεύσεως τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας ἀπουσίασαντες Ἀρχιερεῖς ὅπως μετάσχῃσι τοῦ ὑπὲρ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τῆς Χάλκης ἐράνου τῆς Ἱεραρχίας.

— Τὸ Κ. Συμβούλιον Ο.Α.Ε.Π. δι' Ἐγκυκλίου αὐτοῦ πρὸς τὰ Τοπικὰ Συμβούλια ἀνεκοίνωσε τὰ ἑξῆς: Λαβόντες ἀφορμὴν ἐξ ὑπεβληθειῶν ἡμῖν ὑπὸ τινων Τοπικῶν Συμβουλίων αἰτήσεων μισθῶν Μοναστηριακῶν κτημάτων αἰτουμένων μείωσιν μισθῶμάτων παρελθουσῶν χρήσεων, γνωρίζομεν ὑμῖν ὅτι τὸ ἡμέτερον Κεντρικὸν Συμβούλιον κατὰ τὴν συνεδρίαν αὐτοῦ τῆς 21 7)βρίου 1931 ἀπεφάνητο ὅτι συμφώνως πρὸς τὸ ἀρθρον 10 παράγρ. 4 τοῦ Νόμου 5141 «περὶ μειώσεως τοῦ συμπεφωνημένου μισθῶματος τῶν ἐκμισθωθέντων κτημάτων, κατόπιν προφανοῦς καὶ οὐσιώδους ἐκπτώσεως τῆς μισθωτικῆς ἀξίας αὐτῶν, δὲν εἶναι δυνατὴ ἡ μείωσις μισθῶμάτων ἀνηκόντων εἰς παρελθούσας χρήσεις. Παρακαλοῦμεν ὅθεν ὑμᾶς ὅπως ἐπὶ τῶν ὑποβαλλομένων ὑμῖν αἰτήσεων μειώσεως ἀφορῶν εἰς μισθῶματα παρελθουσῶν χρήσεων, ἐκδίδητε ἠτιολογημένην ἀπόφασιν ἀπορρίψεως τούτων, βάσει τῆς ὡς ἄνω σχετικῆς διατάξεως τοῦ Νόμου 5141. Ὅσον δ' ἀφορᾷ εἰς τὰς ὑποβαλλομένας

ὑμῖν αἰτήσεις ἀφορώσας εἰς μειώσεις ὀφειλομένων μισθῶμάτων διὰ τὸ μισθωτικὸν ἔτος τῆς δημοσιεύσεως τοῦ ἀνωτέρου Νόμου καὶ ἐφεξῆς παρακαλοῦμεν ὅπως ἀποστέλλητε ταύτας εἰς τὸ ἡμέτερον Συμβούλιον μετὰ ἠτιολογημένης γνώμης τοῦ καθ' ὑμᾶς Τοπικοῦ Συμβουλίου ἐπὶ τῆς αἰτουμένης μειώσεως καὶ τῶν κάτωθι στοιχείων: ἡτοι τοῦ χρόνου τῆς διαρκείας τῆς μισθώσεως, τοῦ ἐτήσιου μισθῶματος τῆς χρονολογίας καταβολῆς τῶν δόσεων τούτου, συμφώνως πρὸς τὸ μισθωτήριον συμβόλαιον, τοῦ ποσοστοῦ τῆς κατὰ τὴν γινώσκ. δατῶν χορηγηθησομένης μειώσεως μετὰ πληροῦς ἀναλύσεως τῶν λόγων εἴτιες αἰτιολογοῦσι τὴν τοιαύτην πρότασιν.

— Ἀπεφασίσθη ὅπως ἀφ' ἑνὸς ἐν τῷ Καθεδρικῷ ναῷ ἐτήσιον μνημόσυνον τοῦ ἀοιδίμου πατριάρχου Κωνσταντίνου τοῦ 5 Ἱερουργούντος τοῦ ἐκ τῶν συνοδικῶν σεβ. μητροπολίτου Θεσσαλονίκης κ. Γεωργαδίου, παρισταμένων καὶ τῶν λοιπῶν Συνοδικῶν Ἀρχιερέων.

— Ἡ Ἱερά Σύνοδος μελετήσασα τὰ καταρτισθέντα ἀναλυτικὰ ὄρολόγια προγράμματα τῶν Ἱερατικῶν Φροντιστηρίων Ριζαρείου Σχολῆς, ἐνέκρινε ταῦτα, ὧν ἡ λειτουργία ἤρξατο τῇ 30ῃ Νοεμβρίου.

— Ἐξ ἀφορμῆς τῶν καταρτισθέντων προγραμμάτων τῶν Ἱερατικῶν Φροντιστηρίων, ἐγένετο γενικὴ συζήτησις περὶ τῆς μορφώσεως τοῦ Κλήρου, ἣν συμφώνως καὶ τῇ ἀποφάσει τῆς Ἱεραρχίας δέον νὰ ἀναλάβῃ ἡ Ἐκκλησία, ἡ Ἱερά Σύνοδος ἀπεφάσισε, ἵνα, μελετώσῃ καὶ τὰ ὑπάρχοντα στοιχεία περὶ τῆς μορφώσεως τοῦ Κλήρου, καθορίσῃ τὸν τρόπον τῶν περαιτέρω ἐνεργειῶν αὐτῆς διὰ τὴν ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας ἀνάληψιν τῆς μορφώσεως τοῦ Κλήρου.

— Ἀπεφασίσθη νὰ ἀπολυθῇ ἐγκύκλιος πρὸς τοὺς Σεβ. Ἱεράρχας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἵνα συγκατατεθῶσι νὰ κρατηθῶσιν ὑπὸ τοῦ Ο.Α.Ε.Π. ἀνὰ ἑκάστον δραχμαὶ (100) ἐκ τῆς μισθοδοσίας ἑκάστου ὑπὲρ τῆς ἀνεγέρσεως τοῦ ἐν Βρυξέλλαις Ρωσικοῦ Ναοῦ, συμφώνως τῇ σχετικῇ ἀποφάσει τῆς Ἱεραρχίας.

— Ἐπὶ ἐρωτήματος, ἂν δύναται νὰ χειροτονηθῇ εἰς πρεσβύτερον ὁ καταδικασθεὶς ὑπὸ τῶν ποινικῶν Δικαστηρίων εἰς ἐνὸς μηνὸς φυλάκισιν ἐπὶ πλαστογραφίᾳ, ἡ Ἱερά Σύνοδος ἀπήντησεν ἀρνητικῶς.

— Ἀφώρισθη ὑπὸ τοῦ σεβ. Χαλκίδος προσωρινὸς σύμβουλος τῆς Ἱ. Μονῆς «Γέροντος» ὁ μοναχὸς Εὐθύμιος Ἀγαπητὸς ἀντὶ τοῦ ἀπολυθέντος τοιοῦτο Ἀνθίμου Πανταζῆ.

— Ἐπὶ ἐρωτήματος τοῦ σεβ. Τριφυλίας κλπ. τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Παιδείας καὶ τῶν Θρησκευμάτων διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 68942 ἀπήντησεν ὅτι ἡ σύνθεσις τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου εἶνε ἡ ἐν ἀρθ. 47 τοῦ Ν. Α. τοῦ 1928 καθοριζομένη. ἦτις δέον νὰ ἐξακολουθήσῃ ἰσχύουσα, διὰ διατάγματος δὲ θέλει τοῦτο προεὶς προσεχῶς εἰς τὴν δέουσαν διόρθωσιν.

— Ἐγκρίσει καὶ εὐλογία τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου ἰδρύθη ἐν Ἀθήναις Γυναικεῖος Σὺλλογος ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «Ἡ ἐλεήμων Τεβιθά», εὐτιμὸς σκοπὸς εἶναι ὁ θρησκευτικὸς καταρτισμὸς τῶν μελῶν αὐτοῦ καὶ ἡ ἀσκησις τῆς ἀγάπης πρὸς τὸν πλησίον.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΩΝ)ΠΟΛΕΩΣ

Τελουμένου ἐκ Κ)λει ὑπὸ τῶν ἀγγλικανῶν πανηγυρικοῦ ἑορτασμοῦ τῆς ἑορτῆς τῶν Ἁγίων Πάντων ὁ ἐπίσκοπος Μιλῆτου πατριαρχικῆ ἐντολῇ παρέστη ἐκ προσώπου τῆς Α.Θ.Π. ἐν τῷ ἀναμνηστικῷ τοῦ Κριμαϊκοῦ πολέμου ἀγγλικανικῷ ναῶ, προσήνεγκε δὲ πρὸς τοῦτον καὶ πατριαρχικὸν δῶρον δύο εἰκόνας ἀγιορειτικῆς τέχνης. Ὁ ἀγγλικανὸς ἱερεὺς προσφώνων ἐτόνισεν ὅτι πρῶτην ταύτην φοράν ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς Ἀγγλικ. Ἐκκλησίας ἐσημειώθη γεγονός τοιοῦτο, ἐξέφρασε δὲ εὐγνωμοσύνην πρὸς τὴν Α.Θ.Π. διὰ τὴν πατριαρχικὴν ταύτην εὐδοκίαν. Ὁ θεοφ. Μιλῆτου ἀντιφώνων ἐχαρτήρισε τὰ δῶρα ὡς τεκμήριον τῶν ἀδελφικῶν σχέσεων τῶν δύο Ἐκκλησιῶν. Κατὰ τὴν τελετουργίαν ὁ θεοφ. Μιλῆτου ἀπήγγειλε τὸ σύμβολον τῆς πίστεως ἑλληνιστὶ καὶ κατὰ τὴν ἀπόλυσιν ἠλόγησε τὸ ἐκκλησίασμα. Αἱ εἰκόνας ἀνηρτήθησαν ἐν τῇ ἀνατολ. πλευρᾷ τοῦ ἱεροῦ Βήματος ἐκατέρωθεν τῆς ἀγ. τραπέζης.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΡΩΣΙΑΣ

Ὁ ὑπὸ τῶν μπολεσεβίκων ἐν Μόσχᾳ καταστραφεὶς μέγιστος καὶ μεγαλοπρεπέστατος ἀπάντων τῶν ἐν Ρωσίᾳ ναῶν «τοῦ Σωτήρος Χριστοῦ» ἐξακολουθεῖ νὰ ἐπασχολῇ τοὺς ἀπανταχοῦ διεσπαρμένους ρώσους, διότι ἀπέτελε τὸ προσφιλέστερον τῶν ρωσικῶν ἐθνικῶν ἱστορικῶν μνημείων, θαῦμα τέχνης καὶ κειμήλιον δι' αὐτοὺς ἀνεκτίμητον. Τὴν ἰδέαν τῆς οἰκοδομῆσεως αὐτοῦ εἶχε συλλάβει ὁ αὐτοκρ. Ἀλέξανδρος Α' εἰς μνήμην τοῦ οὗτω κληθέντος πατριωτικοῦ πολέμου τοῦ 1812, καθ' ὃν ὁ στρατὸς τοῦ μεγάλου Ναπολέοντος, ἐπιχειρήσας εἰσβολὴν εἰς Ρωσίαν, ἠναγκάσθη, μετὰ τὴν πυρπόλησιν τῆς Μόσχας, νὰ ἀποχωρήσῃ ἐκεῖθεν εἰς ἐλευσινῆν κατάστασιν. Ὁ θεμέλιος αὐτοῦ λίθος εἶχε κατατεθῆ τῷ 1839, μόνων δὲ τῶν τοίχων ἢ ἀνέγερσις ἀπῆρτησε 14 ἔτη, ἐδαπανήθησαν δὲ δι' αὐτοὺς 45 ἑκατομ. πλίνθων πρῶτης ποιότητος. Τῷ 1857 ἤρξατο ἡ κατασκευὴ τῶν θόλων καὶ τῆς ὄλης στέγης, μετὰ τὴν συντέλεισιν τῆς ὁποίας ἐγένετο ἡ ὀρθομαρμάρωσις πάντων τῶν τοίχων διὰ τὴν στέγασιν καὶ τὴν ἐσωτερικὴν τῶν τοίχων διακόσμησιν ἀπῆρτηθησαν ἄλλα 20 ἔτη. Τὰ ἐγκαίμια τοῦ ναοῦ, ἔχοντος ρυθμὸν βυζαντινόν, ἐγένοντο τῷ 1883, ἦτοι μετὰ 44 ἔτη ἀπὸ τῆς καταθέσεως τοῦ θεμελίου λίθου. Εἶχεν 60 παράθυρα, 12 πύλας ἐξ ὀρειχάλκου μετ' ἀναγλύφων παραστάσεων, 4 κωδωνοστάσια μετὰ 14 κωδωνῶν τεραστίων διαστάσεων, περιελάμβανε 10 χιλιάδας ἀνθρώπων καὶ ἐστοίχισε περὶ τὰ 10 ἑκατομ. χρυσῶν ρουβλίων. Ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν ὀρθομαρμάρωσεων ἦσαν κεχαραγμέναι χρυσοῖς γράμμασιν αἱ φάσεις τοῦ πρὸς τοὺς γάλλους ἀμυντικοῦ πολέμου καὶ τὰ ὀνόματα τῶν ἐνδόξων ὑπερασπιστῶν τῆς πατρίδος. Ὁ ναὸς ἦτο ἐν θέσει ὑψηλῇ καὶ περιβλέπτῳ ἐν τῷ κέντρῳ τῆς πόλεως.

—Κατὰ τινὰς εἰδήσεις, τῆς μελλούσης πανορθόδοξου Προσυνόδου θὰ μετὰσχῶσιν ὡς ἀντιπρόσωποι τῆς ρωσικῆς Ἐκκλησίας δύο ἀρχιεπίσκοποι, οἵτινες θὰ ἐκλεγῶσι πρὸς τοῦτο ἐν Μόσχᾳ. Ὁ ἕτερος τούτων φέρεται ἀπὸ τοῦδε ὁ ἀρχιεπίσκοπος Αὐγουστίνος τῆς ἐπαρχίας Λουγάνσκ τοῦ κυβερνεῖου Αἰκατερινοσλάβης.

—Ἐν τῷ χωρίῳ Κολοτοῦνοκ τοῦ κυβερνεῖου Μίνσκ ἐτυφεκίσθη ὁ ἱερεὺς Ἡγὸρ Ρόϊβα ὡς κατηγορηθεὶς ὅτι ἐβάπτισε παιδίον μήπω συμπληρώσαν τὸ ὄγδοον ἔτος τῆς ἡλικίας του.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΣΕΡΒΙΑΣ

Περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ λήξαντος φθινοπώρου ἤρξατο τῶν συνεδριῶν τῆς ἡ ἱερά συνόδος τῆς Ἐκκλησίας Γιουγοσλαβίας ἐν Κάρλοβιτς. Ὁ Μακαρ. Πατριάρχης Βαρνάβας, κηρύττων τὴν ἐναρξιν τῶν συνδοκῶν ἐργασιῶν, ἐτόνισε, σὺν ἄλλοις, τὴν μεγάλην σημασίαν τῆς σερβικῆς Ἐκκλησίας, εἰς ἣν, ὡς εἶπε, σήμερον καὶ ἡ Ρωσία καὶ ἡ Ἀνατολὴ ἀποβλέπουσιν ὡς πρὸς φύλακα τῆς ὀρθοδοξίας, ἐκάλεσε δὲ τοὺς τε ἀρχιερεῖς καὶ τὸν κλῆρον τῆς Σερβίας νὰ ἀναδειχθῶσιν ἀντάξιοι τῆς κολακευτικῆς γνώμης πασῶν τῶν λοιπῶν ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν περὶ τῆς σερβικῆς Ἐκκλησίας.

—Ἡ συγκροτηθεῖσα κατὰ τὴν περίοδον φθινοπώρου καὶ περατώσασα ἤδη τὰς ἐργασίας αὐτῆς ἰ. συνόδος ἀπεφάσισε α) ὅπως συστήσῃ τὴν βελτίωσιν τῆς θρησκευτικοθητικῆς μορφώσεως καὶ τῆς διδασκαλίας τῶν θρησκευτικῶν μαθημάτων ἐν τοῖς ἐκπαιδευτηρίοις τοῦ κράτους· β) ὅπως διοργανώσῃ μαθήματα ἐσωτερικῆς ἱεραποστολῆς καὶ ζωογονήσῃ ἐν ταῖς λαϊκαῖς τάξεσι τὸ θρησκευτικὸν διαφέρον· γ) ὅπως κατ' ἔτος διοργανώται ἱερά ἀποδημία εἰς τοὺς ἁγίους τόπους· δ) ὅπως ἀνυψώσῃ εἰς τὸ πρέπον ὑψὸς τὴν μοναστικὴν πενιθαρλίαν· ε) ὅπως βελτιώσῃ τὴν θέσιν τῆς ἐν Ἀθῶν μονῆς Χιλαρδαρίου. Ἐπ' ἴσης ἐν τῇ αὐτῇ συνόδῳ συνεζητήθη ἡ θέσις τῶν ἐν Οὐγγαρία καὶ Ρουμανίᾳ ὀρθοδόξων σέρβων καὶ ὁ καθορισμὸς τῆς θέσεως τῆς Ἐκκλησίας τῆς Σερβίας· πρὸς τὴν νεότευκτον ἀλβανικὴν Ἐκκλησίαν, ἐπὶ πλέον δὲ ἐλήφθησαν ἀμφισβητούμετὰ τινὰ ζητήματα μετὰ τῶν Ἐκκλησιῶν Κων)πόλεως καὶ Σερβίας, ἐπληρώθησαν κεναὶ ἐπισκοπικαὶ ἑδραὶ, ἐνεργήθησαν μεταθέσεις καὶ διορισμοὶ Ἐπισκόπων καὶ διεξήχθησαν ἐκλογαὶ μελῶν τῆς ἰ. συνόδου καὶ τοῦ ἀνωτάτου δικαστηρίου.

—Ὡς ἀντιπροσώπους τῆς σερβικῆς Ἐκκλησίας ἐν τῇ μελλούσῃ νὰ συνέλθῃ ἐν Ἀγ. Ὄρει Προσυνόδῳ ἡ ἰ. συνόδος ὥρισε τοὺς σέρβους ἱεράρχας τοὺς ἤδη καὶ τῆς ἐπιτροπῆς πρὸς καθορισμὸν τῶν θεμάτων τῆς ἡμερησίας διατάξεως μετασχόντας.

—Συζητήσεως ἐν τῇ συνόδῳ γενομένης περὶ δι' ἱεραρχῶν ἀντιπροσωπεύσεως τῆς Ἐκκλησίας τῆς Σερβίας εἰς τὰς ἐκάστοτε συγκαλουμένας διεθνεῖς χριστιανικὰς συνδιασκέψεις καὶ τὰ συνέδρια ἀπεφασίσθη ὅπως οἱ μετέχοντες αὐτῶν λαμβάνωσι μὲν γνώσιν τῶν συντελουμένων ἐργασιῶν των, μὴ παρίστανται ὅμως κατ' αὐτὰ ὡς ἐπίσημοι ἀντιπρόσωποι τῆς σερβικῆς Ἐκκλησίας οὐδ' ὀμιλῶσιν ὡς ἀντιπρόσωποι αὐτῆς.

ΡΩΜΑ·Ι·ΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Ἡ Α. Α. ὁ Πάπας Ρώμης ἀπένευμε τὸ παράσημον τοῦ Πίου θ' εἰς δύο ραββίνους τῆς Τύνιδος. Οὗτοι προσκληθέντες εἰς τὸ μέγαρον τοῦ πρωθιεράρχου Ἀφρικῆς ἀρχιεπισκόπου Λεμαίτρ ἐδέχθησαν ἐκ χειρὸς αὐτοῦ καὶ ἐπὶ παρουσίᾳ ἀντιπροσωπείας τῆς ἐβραϊκῆς κοινότητος καὶ πολλῶν καθολικῶν ἱερέων τὰ διάσημα τοῦ παπικοῦ παρασήμου ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ἐν τοῖς

συγγράμμασιν αὐτῶν ἀνέπτυξαν τὴν γνώμην ὅτι μία ὑπάρχει ἀνὰ τὸν κόσμον χριστιανικὴ Ἐκκλησία, ἡ Ἐκκλησία Ρώμης.

ΔΙΑΦΟΡΑ

Ἀπὸ 1—8 παρελθόντος Ἰουλίου συνήλθον εἰς συνδιάσκεψιν ἐν Sparreholm τῆς Σουηδίας ἑπτὰ ἀγγλικανοὶ καὶ 8 σκανδιναβοὶ θεολόγοι, ἐκ πρωτοβουλίας ἀγγλικανικῆς. Τὴν διάσκεψιν ἠδυνήθη νὰ ἐπισκεφθῆ διὰ μίαν ἡμέραν καὶ ὁ ἀμέσως μετὰ ταῦτα (τῆ 12 τοῦ αὐτοῦ μηνός) τελευτήσας ἀρχιεπίσκοπος Οὐψάλης ἀείμνηστος Söleblom. Τὸ θέμα περὶ ὃ περιεστράφη ἡ συζήτησις τῶν συνεληθόντων θεολόγων ἦτο «ὁ Πλατωνισμὸς καὶ ὁ Χριστιανισμὸς», ὅπερ εἰσήγαγεν εἰς τὰ κεντρικώτερα προβλήματα τῆς θεολογίας. Αἱ ἐπὶ τοῦ θέματος ἀνακοινώσεις εἶχον προϋποβληθῆ εἰς πάντα τὰ μέλη τῆς συνδιασκέψεως. Τὸ κεντρικὸν σημεῖον τῶν συζητήσεων ὑπῆρξεν ἡ περὶ ἐνσαρκώσεως διδασκαλία τῆς ἐν Νικαίᾳ Οἰκουμ. συνόδου καὶ τὰ συναφῆ πρὸς αὐτὴν ζητήματα. Ἐν ταῖς συζητήσεσιν ἀπεδείχθη ἀπότομος ἀντίθεσις τῆς νεολουθηρανικῆς θεολογίας, ἀντιπροσωπευομένης ὑπὸ τῶν ἐπιφανῶν σουηδῶν θεολόγων Dr Aulén καὶ Dr Nygren, πρὸς τὸν ἐλεύθερον προτεσταντισμὸν τὸν κατὰ τὸν 19^ο αἰ. πυρτανεύσαντα ἐν Γερμανίᾳ, καὶ πρὸς τὴν διαλεκτικὴν θεολογίαν τοῦ Barth καὶ Brunner. Οἱ ἐν λόγῳ σουηδοὶ θεολόγοι ὁμίλησαν περὶ τῆς ἐνσαρκώσεως οὐχὶ ἀπλῶς ὡς ἀποκαλύψεως τῆς φύσεως τοῦ Θεοῦ, ἀλλ' ὡς μέσου δι' οὗ ὁ Θεὸς ἀπελύτρωσε τὸν κόσμον, ἀνέπτυξαν δὲ πῶς ἔξοπως αὕτη, ἣτις κυριαρχεῖ ἐν τῇ Κ. Δ., τῇ ἀρχηγόνῳ Ἐκκλησίᾳ καὶ παρὰ τῷ Λουθήῳ, ἐμφαίνει τὴν δημιουργικὴν θεῖαν ἀγάπην ἐκδηλουμένην εἰς τὴν ἀνθρωπότητα ἐν Χριστῷ καὶ νικῶσαν τὰς δυνάμεις τοῦ κακοῦ τὰς κρατούσας ἐν δουλασύνῃ τὸν ἄνθρωπον. Τὰ ἀγγλικανὰ μέλη τῆς διασκέψεως ἀπεκόμισαν τὴν ἐντύπωσιν ὅτι ἡ σουηδικὴ νεολουθηρανικὴ θεολογία εἰσφέρει μεγάλης ἀξίας συμβολὴν εἰς τὸν Χριστιανισμὸν. Βαθῶς εὐαγγελικὴ καὶ καθολικὴ, ἀντιμετωπίζει πλήρως τὴν σύγχρονον κριτικὴν, ἀντιτίθεται δὲ αὐστηρῶς κατὰ πάσης τάσεως πρὸς περιορισμὸν τοῦ χριστιανικοῦ εὐαγγελίου εἰς σχολαστικὴν θεωρίαν.

—Ἡ προτεσταντικὴ Γερμανία εἶδεν ἐπ' ἐσχάτων αὐξανόμενον τὸν τῶς ἐλί μικρὸν ἀριθμὸν τῶν φοιτητῶν τῆς θεολογίας. Οὕτω, ἐνῶ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος οὗτοι ἀνῆρχοντο εἰς 5,780, ἀπὸ τοῦ ἔτους τούτου ἠξήθησαν εἰς 6,770. Τὸ φαινόμενον σημειοῦται ὡς τεκμηριοῦν τὸ ἀνεπτυχῆς τῆς ἐντόνου ἀντιθηρησκευτικῆς προπαγάνδας, ἣτις ἀπὸ τίνος ἤρξατο ἀσκουμένη ὑπὸ τῶν κομμουνιστῶν καὶ τῶν ὀρθολογιστῶν ἐν Γερμανίᾳ.

—Διασκέψεως ἐπ' ἐσχάτων γενομένης ἐν Κοπεγχάγῃ περὶ τῆς βυζαντινῆς μουσικῆς ὑπὸ τριῶν καθηγητῶν εὐρωπαϊκῶν πανεπιστημίων, διεβιβάσθη τὸ πόρισμα αὐτῆς ὑπ' αὐτῶν πρὸς τὴν Α. Θ. Π. τὸν Οἰκουμ. Πατριάρχῃν ἐν ἐκθέσει, περιλαμβανούσῃ τὰς ἀποφάσεις τῆς διασκέψεως. Κατὰ τὴν ὁμόφωνον διῆλα δὴ γνώμην τῶν συνεληθόντων κρίνεται ἀπαραίτητος σειρὰ δημοσιεύσεων βυζαντινῶν μουσικῶν μνημείων καὶ φωτογραφιῶν τῶν σπουδαιότερων μουσικῶν χειρογράφων πρὸς διευκόλυνσιν τῶν μουσικῶν, σπουδῶν, ὡς καὶ σύνταξις πραγματειῶν περὶ τῶν σπουδαιότερων προβλημάτων τῆς βυζ. μουσικῆς ὑπὸ τῶν ὀνομαστοτέρων ἐρευνητῶν.

ΝΕΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Ὁρφανοτροφεῖον Γεωργίου καὶ Αἰκατερίνης Χατζηκώστα: Λεύκωμα ἐπὶ τῇ Ἑβδομηκονταπενταετηρίδι. Ἐν Ἀθήναις 1836—1930 Ὁ ἑορτασμὸς τῆς Ἑβδομηκονταπενταετηρίδος τοῦ Ὁρφανοτροφείου Γ. καὶ Αἰκ. Χατζηκώστα τῆ 25 Ὀκτωβρίου 1931. Ἀναμνηστικὸν τεύχος. Ἀθῆναι 1931.—Ἀμφότερα τὰ τεύχη ταῦτα ἐξεδόθησαν ἐπὶ συμπληρώσει ἑβδομηκοντα καὶ πέντε ἐτῶν ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως τοῦ ἐν λόγῳ φιλανθρωπικοῦ καθιδρύματος ἐπὶ τῷ πανηγυρικῷ ἑορτασμῷ τοῦ ἰωβιλαίου τούτου. Καὶ τὸ μὲν πρῶτον ἀποτελεῖ πολυτελὲς καὶ καλλιτεχνικώτατον Λεύκωμα περιέχον ἐν συντομίᾳ τὰ κατὰ τὴν ἰδρυσιν καὶ τοὺς ἰδρυτὰς τοῦ Ὁρφανοτροφείου, τοὺς μεγάλους αὐτοῦ εὐεργέτας τοὺς εὐεργέτας καὶ δωρητὰς, καὶ τὸ διὰ διαθηκῶν τῶν ὑπὲρ τοῦ ἰδρύματος καταλειφθέντα ποσά, τὴν ἰδρυτικὴν πράξιν, τὸν διοργανισμὸν καὶ τὸν κανονισμὸν, τὰ κατὰ τὴν διοίκησιν αὐτοῦ, τὴν περιουσίαν καὶ τοὺς τροφίμους. Τὴν ἔκδοσιν κοσμοῦσιν εἰκόνες τῶν ἰδρυτῶν, τῶν εὐεργετῶν καὶ τῆς ἐσωτερικῆς τοῦ Ὁρφανοτροφείου ζωῆς καὶ κινήσεως. —Ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ τεύχει, ἐπ' ἴσης ἐπινοογραφημένῳ, περιλαμβάνονται ἡ περιγραφή τοῦ ἑορτασμοῦ τοῦ ἰωβιλαίου καὶ οἱ κατ' αὐτὸν ἐκφωνηθέντες λόγοι τοῦ Προέδρου τοῦ Δ. Σ. τοῦ Ὁρφανοτροφείου κ. Κυριακοῦ καὶ τοῦ Ἐφόρου αὐτοῦ καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου κ. Δ. Μπαλάνου.

Μανουὴλ Γ. Γεδεών Μεγάλου Χαρτοφύλακος καὶ Χρονογράφου τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας, Κληρικῶν προνομία καὶ τιμαὶ κοσμικαί. Εἰκασίαι καὶ κρίσεις. Ἀθῆναι 1931.—Τὸ μελέτημα ἀνεγνώσθη συντομώτερον ἐν συνεδριάσει τῆς Ἀκαδημίας, πραγματεύεται δὲ περὶ τοῦ τίτλου τοῦ «τόπου ἐπέχοντος» καὶ ἄλλων τινῶν προνομίων ἀρχιερέων τοῦ Οἰκουμ. θρόνου, ἃς ὁ σ. χαρακτηρίζει καὶ θεωρεῖ κατ' ἀρχὴν κοσμικὰς.

ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΙΣ ΕΚΛΟΓΗΣ ΙΕΡΕΩΝ

Ἐρὰ Μητρόπολις Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας.

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὸ ἄρθρον 30 τοῦ Νόμου 5148, περὶ τροποποιήσεως τοῦ Νομ. Διατάγματος τῆς 17 Δεκεμβρίου 1923, περὶ ἐνοριακῶν Ναῶν καὶ ἐφημερίων, προσκαλοῦμεν τοὺς βουλομένους νὰ καταλάβωσι τὴν χρεώδυσαν θέσιν τακτικοῦ ἐφημερίου τοῦ ἐν Μύτικα τ. δ. Σολλίου, τῆς Ἐπαρχίας Ἐηρομέρου ἱεροῦ ναοῦ τοῦ ἀγίου Νικολάου, ὅπως ἐντὸς 15 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς σήμερον ὑποβάλλωσιν εἰς τὸ Γραφεῖον τῆς μητροπόλεως τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 32 τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω νόμου, ὀριζόμενα δικαιολογητικὰ ἔγγραφα τῶν προσόντων αὐτῶν.

† Ὁ Ἀκαρνανίας Κωνσταντῖνος

Ἐρὰ Μητρόπολις Ἀρτης.

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰ ἄρθρα 30—32, 36 καὶ 37 τοῦ νόμου 5148 «περὶ τροποποιήσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 17 Δεκεμβρίου 1923 περὶ ἐνορ. ναῶν κ.λ.π.» καλοῦμεν τὸ τρίτον ἤδη τοὺς βουλομένους νὰ καταλάβωσιν τὰς κενὰς ὀργανικὰς θέσεις τακτικῶν ἐφημερίων τῶν ἐξῆς Ἐρ. Ναῶν, 1) τοῦ ἐν Ἀρτῇ Μητροπολιτικοῦ, 2) τοῦ ἐν Ἀγεμορράχῃ τοῦ Ἀγίου Νικολάου, 3) τοῦ ἐν Μαρινιάδι τοῦ Ἀγ. Γεωργίου, 4) τοῦ ἐν Ρεϊκίῳ τοῦ Ἀγ. Γεωργίου. Ὁρίζομεν δὲ πρὸς ὑποβολὴν τῶν σχετικῶν αἰτήσεων τῶν ὑποψηφίων μετὰ τῶν κατὰ τὸ ἄρθρ. 32 τῶν ἄνω νόμου πιστοποιητικῶν προθεσμίαν μέχρι 30 Νοεμβρίου ἐ. ἔ. διὰ δὲ τὰς θέσεις ταύτας ἀπαιτοῦνται προσόντα διὰ μὲν τὴν τοῦ ἐν Ἀρτῇ Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ πτυχιῶν θεολογίας, διὰ δὲ πάσας τὰς λοιπὰς τὸ ὑλάχιστον ἀπολυτήριον ἡμιγυμνασίου ἢ Ἑλλην. Σχολείου ἢ κατωτέρων πρακτικῶν σχολῶν μετὰ διετῆ φοίτησιν εἰς Ἱερατικὸν Φροντιστήριον. † Ὁ Ἀρτῆς Σπυρίδων.

Ἰ' ἄποικς «Φοινίκος» ὁδὸς Στ. αἰοῦ 44, Ἀθῆναι